

TOÀ ÁN NHÂN DÂN
HUYỆN Q
TỈNH HÀ GIANG

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập-Tự do-Hạnh phúc

Bản án số: 12/2023/HS-ST
Ngày: 27-9-2023

NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

TOÀ ÁN NHÂN DÂN HUYỆN Q, TỈNH H

- *Thành phần Hội đồng xét xử sơ thẩm gồm có:*

Thẩm phán - Chủ tọa phiên toà: Ông Tô Đình Vĩ.

Các Hội thẩm nhân dân: Ông Vũ Văn Học

Bà Đào Thị Hà

- *Thư ký phiên toà:* Bà Anh Thị Thanh Tâm – Thẩm tra viên Tòa án nhân dân huyện Q, tỉnh H.

- *Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Q, tỉnh H tham gia phiên toà:*
Ông Hồ Lý Xuân - Kiểm sát viên.

Ngày 27 tháng 9 năm 2023 tại trụ sở Tòa án nhân dân tỉnh Hà Giang, xét xử công khai trực tuyến vụ án hình sự sơ thẩm thụ lý số: 12/2023/TLST-HS ngày 07 tháng 9 năm 2023 theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử số: 13/2023/QĐXXST-HS ngày 13/9/2023 đối với bị cáo:

Mua Seo C; tên gọi khác: không; sinh năm 2003 tại xã T, huyện Q, tỉnh H; nơi cư trú: Thôn C, xã V, huyện Q, tỉnh H; nghề nghiệp: Lao động tự do; trình độ văn hóa: 03/12; dân tộc: Mông; giới tính: Nam; tôn giáo: Không; quốc tịch: Việt Nam; con ông Mua Mí P, sinh năm 1978 và bà Vàng Thị G, sinh năm 1977; vợ con: không; tiền án, tiền sự: Không;

Nhân thân: Ngày 28/9/2021 bị cáo đã bị Tòa án nhân dân huyện Q xét xử và tại Bản án số 12/2021/HSST tuyên phạt 09 tháng tù giam về tội trộm cắp tài sản.

Bị cáo đang bị tạm giam tại nhà tạm giữ Công an huyện Q từ ngày 25/7/2023. Có mặt.

- *Người bào chữa cho bị cáo:* Bà Vương Thị Minh Huệ - Trợ giúp viên của Trung tâm trợ giúp pháp lý Nhà nước tỉnh Hà Giang. Có mặt.

- *Người đại diện hợp pháp của bị hại:*

Chị Bàn Thị Huyền A, sinh năm: 2002; Địa chỉ: Tổ 04 thị trấn T, huyện Q, tỉnh H. Có mặt.

Anh Mừng Xuân H, sinh năm: 1973; Địa chỉ: Thôn N, thị trấn T, huyện Q, tỉnh H. Có mặt.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:*

1. Ông Lệnh Xuân H, sinh năm: 1960; Địa chỉ: Tổ 04, thị trấn T, huyện Q, tỉnh H. (Có đơn xin xét xử vắng mặt).

2. Bà Lệnh Thị C, sinh năm: 1964, Địa chỉ: Tổ 03 thị trấn T, huyện Q, tỉnh H. (Có đơn xin xét xử vắng mặt).

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo các tài liệu có trong hồ sơ vụ án và diễn biến tại phiên tòa, nội dung vụ án được tóm tắt như sau: Vào khoảng 16 giờ 30 phút, ngày 28/02/2023, Mua Seo C, sinh ngày 25/12/2003, trú tại thôn Lũng Cúng, xã T, huyện Q một mình đi qua khu vực nghĩa trang thuộc tổ 4, thị trấn T, huyện Q, Chu thấy tại đây đang diễn ra lễ an táng và chôn cất bà Lệnh Thị Chiến, sinh năm 1974 theo phong tục tập quán. Do không có nghề nghiệp và cần tiền chi tiêu cá nhân nên Chu đã nảy sinh ý định đào mộ bà Chiến để tìm kiếm tiền bạc và tài sản. Sau đó Chu đi đến lán nương ngô của bà Lệnh Thị C, sinh năm 1964, trú tại tổ 3, thị trấn T ở gần khu vực bãi xử lý nước thải thuộc tổ 4, thị trấn T, huyện Q để tìm dụng cụ đào mộ. Khi vào trong lán thì Chu đã tìm được 01 chiếc xẻng, Chu liền cầm chiếc xẻng và quay lại khu mộ bà Lệnh Thị Chiến. Đến khoảng 18 giờ 30 phút cùng ngày thì Chu bắt đầu thực hiện hành vi đào mộ bà Chiến, Chu sử dụng chiếc xẻng và một mình đào mộ của bà Chiến đến khoảng 23 giờ cùng ngày. Khi đào mộ bà Chiến, Chu dùng xẻng hất đất ra hai bên, đào hết phần đất trên nắp áo quan, Chu sử dụng hai tay gạt, nhấc phần nắp quan tài khoảng 9-10 phút làm cho nắp quan tài bị bung ra và tiếp tục dùng hai tay nhấc phần nắp áo quan sang bên phải rồi tiến hành lục lợi quần áo, vải ở bên trong quan tài để tìm tiền bạc, tài sản nhưng không tìm được. Sau đó, Chu dùng đèn pin của điện thoại di động để soi thì nhìn thấy môm thì thê bà Chiến chảy nhiều máu nên Chu sợ và không tiếp tục lục lợi nữa, Chu đóng nắp quan tài lại nhưng không được kín như cũ, Chu lấy tay gạt một phần đất xuống trên nắp áo quan, sau đó Chu thắp hương cắm bên trong mộ rồi đi lên hang đá trên đồi phía sau mộ bà Chiến để ngủ.

Ngày 06/4/2023, Cơ quan CSĐT Công an huyện Q, tỉnh H đã chủ trì, phối hợp với Viện Kiểm sát nhân dân huyện Q và cấp uỷ, chính quyền thị trấn T, lực lượng chức năng tiến hành đưa Mua Seo C đi xác định vị trí, hiện trường mộ của bà Chiến và vị trí Chu lấy xẻng. Chu đã xác định đúng vị trí lấy chiếc xẻng tại lán nương ngô của bà Lệnh Thị C và vị trí mộ của bà Lệnh Thị Chiến; kết quả xác định hiện trường phù hợp với lời khai của Mua Seo C, lời khai của gia đình bị hại và các tài liệu, chứng cứ đã thu thập được có trong hồ sơ vụ án.

Căn cứ vào kết quả điều tra ngày 26 tháng 4 năm 2023 cơ quan cảnh sát điều tra Công an huyện Q đã ra quyết định khởi tố vụ án hình sự số 09/QĐ-CQĐT về tội xâm phạm thi thể, mồ mả, hài cốt theo quy định tại khoản 1 Điều 319 Bộ luật Hình

sự. Tuy nhiên, trong quá trình làm việc với Cơ quan điều tra, Mua Seo C thường xuyên có những biểu hiện bất thường về tâm lý, tinh thần không ổn định, lời khai ở các buổi làm việc trước đây thường không trùng khớp. Nên ngày 09/5/2023 Cơ quan cảnh sát điều tra Công an huyện Q đã ra Quyết định trưng cầu giám định số: 14/QĐ-CQĐT, trưng cầu Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền núi phía Bắc giám định pháp y tâm thần nội trú đối với Mua Seo C. Ngày 30/5/2023, Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền núi phía Bắc đã ra Bản kết luận giám định pháp y tâm thần số: 70/KLGD, đối với Mua Seo C; Kết luận: Tại thời điểm thực hiện hành vi xâm phạm thi thể, mồ mả, hài cốt xảy ra ngày 01/3/2023, Mua Seo C không bị bệnh tâm thần, đủ khả năng, nhận thức và đủ khả năng điều khiển hành vi.

Căn cứ vào kết quả giám định pháp y tâm thần của Trung tâm pháp y tâm thần khu vực miền núi phía Bắc, ngày 31 tháng 5 năm 2023 Cơ quan cảnh sát điều tra Công an huyện Q đã ra quyết định khởi tố bị can số 18/QĐ-CQĐT đối với Mua Seo C về tội xâm phạm thi thể, mồ mả, hài cốt theo quy định tại khoản 1 Điều 319 Bộ luật Hình sự để điều tra theo quy định của pháp luật và ra Lệnh cấm đi khỏi nơi cư trú đối với Mua Seo C.

Đến khoảng 17 giờ 30 phút, ngày 01/6/2023, Mua Seo C tiếp tục một mình đi vào khu vực nghĩa trang thuộc thôn N, thị trấn T, huyện Q để tìm kiếm đồ ăn thì Chu phát hiện có ngôi mộ của bà Lệnh Thị Ý mới được chôn cất. Do cần tiền để chi tiêu cá nhân, Chu đã nảy sinh ý định tiếp tục đào mộ để tìm kiếm tiền bạc, tài sản. Chu quay lại về lán nương ngô thuộc tổ 4, thị trấn T để tìm kiếm dụng cụ đi đào mộ, Chu về đến khu vực lán nương ngô của ông Lệnh Xuân H, sinh năm 1960, trú tại tổ 4, thị trấn T, huyện Q. Tại đây, Chu tìm thấy 01 chiếc cuốc bướm, Chu cầm chiếc cuốc bướm và quay lại khu mộ mới chôn cất để đào mộ nhưng có một số người dân vẫn đang làm nương chưa về nhà và nhìn thấy Chu nên Chu đặt chiếc cuốc bướm lên trên chiếc mộ mới chôn, sau đó Chu quay lại về hang đá thuộc tổ 4, thị trấn T để ngủ. Đến khoảng 19 giờ 20 phút, ngày 02/6/2023, Chu từ hang đá đi xuống khu mộ mới được chôn cất mà tối hôm trước Chu đã để sẵn 01 chiếc cuốc bướm trên mộ để thực hiện hành vi đào mộ. Chu sử dụng chiếc cuốc bướm đó đào mộ đến khoảng 00 giờ ngày 03/6/2023 thì đào xong phần đất trên mặt áo quan, khi đào đến nắp quan tài thì Chu thấy có 10 tờ tiền, loại mệnh giá 1.000 đồng (Một nghìn đồng), tổng số tiền Chu tìm được là 10.000 đồng (Mười nghìn đồng). Sau khi đào hết phần đất trên nắp quan tài thì Chu dùng tay nhấc nắp quan tài lên nhưng không được, sau đó Chu cầm chiếc cuốc bướm cuốc mạnh vào phần nắp áo quan thì chiếc cuốc bướm bị gãy thành 03 đoạn. Chu tiếp tục sử dụng phần lưỡi cuốc bướm để cạy phá phần nắp quan tài, Chu dùng phần góc nhọn của lưỡi cuốc đục dọc theo 02 mép phần nắp áo quan làm cho phần dọc hai bên nắp áo quan bị thủng. Sau đó, Chu dùng tay phải cho vào lỗ thủng để lục lọi quần áo, vải bên trong quan tài và kéo quần áo, vải ở bên trong quan tài ra ngoài để tìm tiền bạc, tài sản nhưng không tìm được. Chu tiếp tục dùng đoạn cán cuốc bị gãy dài nhất cho vào lỗ thủng của nắp quan tài để cạy phần nắp quan tài nhưng không cạy được nên Chu đã dừng lại và đi lên hang đá để ngủ. Đến ngày 30/6/2023 gia đình của bà Lệnh Thị Ý đến ngôi mộ để làm lễ cúng bái theo phong tục 40 ngày thì phát hiện mộ của bà

Ý đã bị đào và trình báo lên các cơ quan chức năng có thẩm quyền để giải quyết theo quy định.

Ngày 24 tháng 7 năm 2023 của Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an huyện Q đã khởi tố vụ án hình sự số 12/QĐ-CQĐT về tội xâm phạm thi thể, mồ mả, hài cốt theo quy định tại khoản 1 Điều 319 Bộ luật Hình sự;

Ngày 27/7/2023, Cơ quan CSĐT Công an huyện Q đã chủ trì và phối hợp với VKSND huyện Q, chính quyền thị trấn T, lực lượng chức năng đưa Mua Seo C đi xác định hiện trường vị trí lán mà Chu lấy chiếc cuốc bươm và ngôi mộ của bà Lệnh Thị Ý. Kết quả, bị cáo Chu đã xác định được lán mà Chu lấy trộm chiếc cuốc bươm và vị trí ngôi mộ của bà Ý.

Ngày 01 tháng 8 năm 2023 Cơ quan cảnh sát điều tra Công an huyện Q đã ra quyết định khởi tố bị can số 21/QĐ-CQĐT đối với Mua Seo C về tội xâm phạm thi thể, mồ mả, hài cốt theo quy định tại khoản 1 Điều 319 Bộ luật Hình sự để điều tra theo quy định của pháp luật.

Ngày 03 tháng 8 năm 2023 Cơ quan CSĐT Công an huyện Q, tỉnh H ra quyết định nhập vụ án hình sự số: 01/QĐ-HS để tiến hành điều tra theo thẩm quyền.

Tại Cơ quan điều tra, bị cáo Chu đã thừa nhận toàn bộ hành vi xâm phạm thi thể, mồ mả, hài cốt đối với phần mộ của bà Chiến và phần mộ của bà Ý. Mua Seo C đào 02 ngôi mộ với mục đích là tìm kiếm tiền bạc và tài sản để chi tiêu cho cá nhân, ngoài ra không có mục đích gì khác. Lời khai của bị cáo Chu phù hợp với lời khai của gia đình bị hại và các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ vụ án.

Căn cứ kết quả điều tra xác định hai ngôi mộ của bà Lệnh Thị Chiến và bà Lệnh Thị Ý là do một mình Mua Seo C trực tiếp đào nên ngày 03 tháng 8 năm 2023 Cơ quan cảnh sát điều tra Công an huyện Q đã ra quyết định nhập vụ án hình sự số 01/QĐ-HS để nhập hai vụ án thành một vụ án để điều tra theo quy định của pháp luật.

Tại Bản cáo trạng số 12/CT-VKSQB ngày 06/9/2023 Viện kiểm sát nhân dân huyện Q, tỉnh H truy tố bị cáo Mua Seo C về tội xâm phạm thi thể, mồ mả, hài cốt theo quy định tại khoản 1 Điều 319 của Bộ luật hình sự.

Tại phiên toà đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Q tỉnh Hà Giang đề nghị Hội đồng xét xử:

Về tội danh: Tuyên bố bị cáo Mua Seo C, phạm tội xâm phạm thi thể, mồ mả, hài cốt.

Về hình phạt: Áp dụng khoản 1 Điều 319, Điều 38, điểm s khoản 1, khoản 2 Điều 51, điểm g khoản 1 Điều 52 của Bộ luật hình sự. Xử phạt bị cáo Mua Seo C từ 16 tháng đến 20 tháng tù. Thời hạn tù tính từ ngày bị cáo bị bắt tạm giam, ngày 25/7/2023.

Về trách nhiệm dân sự: Căn cứ Điều 48 Bộ luật hình sự; Điều 584, 585, 586 và 607 Bộ luật dân sự năm 2015, đề nghị buộc bị cáo phải bồi thường chi phí khắc phục lại ngôi mộ bà Lệnh Thị Chiến và tiền tổn thất về tinh thần cho chị Bàn Thị Huyền A từ 8.000.000 đồng đến 10.000.000 đồng và bồi thường chi phí mua nắp

áo quan, khắc phục lại ngôi mộ bà Lệnh Thị Ý và tiền tổn thất về tinh thần cho ông Mừng Xuân H từ 10.000.000 đồng đến 12.000.000 đồng.

Về vật chứng: Căn cứ khoản 1 Điều 46, điểm a khoản 1 Điều 47 Bộ luật hình sự, điểm a, c khoản 2 Điều 106 Bộ luật tố tụng hình sự.

- Đề nghị tịch thu xung quỹ nhà nước: 01 (một) chiếc điện thoại di động, loại cảm ứng, mặt trước màu đen có màn hình cảm ứng, mặt sau màu vàng cát, tình trạng cũ, đã qua sử dụng.

- Đề nghị tịch thu tiêu hủy:

+ 01 (một) chiếc xẻng, tình trạng cũ, đã qua sử dụng.

+ 01 (một) lưỡi cuốc bướm, tình trạng cũ, đã qua sử dụng.

+ 03 (ba) đoạn cán cuốc bướm bị gãy, đoạn thứ nhất dài 75cm, đoạn thứ hai dài 30cm, đoạn thứ ba dài 20cm.

Về án phí: Căn cứ điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí lệ phí Tòa án. Đề nghị miễn toàn bộ án phí hình sự sơ thẩm và án phí giá ngạch cho bị cáo.

- Bị cáo Mua Seo C nhất trí với nội dung bản cáo trạng. Vì muốn có tiền tiêu sài cá nhân nên bị cáo đã cố ý thực hiện hành vi phạm tội. Bị cáo đã nhận ra lỗi lầm, kính mong Hội đồng xét xử xem xét mức án thấp nhất đối với bị cáo để bị cáo sớm được trở về với gia đình và xã hội.

- Người bào chữa cho bị cáo Mua Seo C nhất trí với tội danh, điều khoản mà Viện kiểm sát truy tố đối với bị cáo, bị cáo đã phạm tội xâm phạm thi thể, mồ mả, hài cốt theo khoản 1 Điều 319 Bộ luật hình sự. Bị cáo Mua Seo C là người dân tộc thiểu số, đã bỏ học từ năm lớp 3 nên trình độ nhận thức còn hạn chế, hoàn cảnh của bị cáo rất khó khăn, mẹ bị cáo đã bỏ đi khi bị cáo còn nhỏ, bố bị cáo đi làm thuê không quan tâm đến bị cáo dẫn đến bị cáo không được chăm sóc, giáo dục đảm bảo. Quá trình điều tra, truy tố và tại phiên tòa bị cáo thành khẩn khai báo, ăn năn, hối cải. Đề nghị Hội đồng xét xử áp dụng điểm s khoản 1, khoản 2 Điều 51 Bộ luật Hình sự để giảm nhẹ phân nào hình phạt đối với bị cáo. Đề nghị Hội đồng xét xử xem xét mức hình phạt từ 12 tháng đến 14 tháng tù. Về trách nhiệm dân sự tại phiên tòa bị cáo mong muốn được bồi thường cho gia đình các bị hại nhưng mức yêu cầu bồi thường của các bị hại là cao đối với bị cáo. Người bào chữa đồng quan điểm với đại diện Viện kiểm sát tại phiên tòa về mức bồi thường cho các gia đình bị hại. Bồi thường chi phí khắc phục lại ngôi mộ bà Lệnh Thị Chiến và tiền tổn thất về tinh thần cho chị Bàn Thị Huyền A từ 8.000.000 đồng đến 10.000.000 đồng và bồi thường chi phí mua nắp áo quan, khắc phục lại ngôi mộ bà Lệnh Thị Ý và tiền tổn thất về tinh thần cho ông Mừng Xuân H từ 10.000.000 đồng đến 12.000.000 đồng.

- Đại diện gia đình bị hại chị Bàn Thị Huyền A: Nhất trí với lời luận tội của Viện kiểm sát. Hành vi của bị cáo đã gây ra đã khiến gia đình bị hại rất hoang

mang, lo sợ. Vì vậy, đề nghị Hội đồng xét xử xem xét mức hình phạt cao nhất trong khung hình phạt tại khoản 1 Điều 319 Bộ luật hình sự với mức hình phạt là 02 năm tù. Về trách nhiệm dân sự, sau khi xảy ra sự việc gia đình bị hại yêu cầu bị cáo phải bồi thường tiền lễ cúng và khắc phục lại ngôi mộ bà Chiến với số tiền là: 25.000.000 đồng (*Hai mươi lăm triệu đồng*).

- *Đại diện gia đình bị hại anh Mừng Xuân H:* Nhất trí với lời luận tội của Viện kiểm sát. Hành vi của bị cáo cần được xem xét một mức án nghiêm khắc vì khi đang bị cơ quan điều tra Công an huyện Q điều tra về hành vi xâm phạm mồ mả trước mà bị cáo vẫn tiếp tục phạm tội, thể hiện bị cáo coi thường pháp luật. Đề nghị Hội đồng xét xử xem xét mức hình phạt cao nhất trong khung hình phạt tại khoản 1 Điều 319 Bộ luật hình sự với mức hình phạt là 02 năm tù. Về trách nhiệm dân sự yêu cầu Mua Seo C phải bồi thường tiền lễ cúng và khắc phục lại ngôi mộ bà Ý với số tiền là: 30.000.000 đồng (*Ba mươi triệu đồng*).

NHẬN ĐỊNH TÒA ÁN:

Trên cơ sở nội dung vụ án, căn cứ vào các tài liệu trong hồ sơ vụ án đã được thẩm tra, xét hỏi, tranh luận tại phiên tòa, Hội đồng xét xử nhận thấy như sau:

[1] Về hành vi, quyết định tố tụng của Cơ quan điều tra, Điều tra viên, Viện kiểm sát, Kiểm sát viên trong quá trình điều tra, truy tố đã thực hiện đúng thẩm quyền, trình tự, thủ tục theo quy định của Bộ luật tố tụng hình sự. Quá trình điều tra và tại phiên tòa, bị cáo không khiếu nại về hành vi, quyết định của Cơ quan tiến hành tố tụng, người tiến hành tố tụng. Do đó, các hành vi, quyết định tố tụng của Cơ quan điều tra, Điều tra viên, cơ quan Viện kiểm sát, Kiểm sát viên đều hợp pháp.

[2] Tại phiên tòa vắng mặt hai người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đến vụ án là ông Lệnh Xuân H và bà Lệnh Thị C đều có đơn xin xét xử vắng mặt và cam đoan những lời khai trong quá trình điều tra là tự nguyện và đúng sự việc. Việc vắng mặt này không ảnh hưởng đến việc xét xử. Hội đồng xét xử thảo luận và căn cứ Điều 292 Bộ luật tố tụng hình sự quyết định vẫn tiến hành xét xử.

[3] Tại phiên tòa bị cáo Mua Seo C đã thừa nhận hành vi phạm tội như Viện kiểm sát nhân dân huyện Q, tỉnh H đã truy tố bị cáo. Lời khai của bị cáo tại phiên tòa phù hợp với lời khai của bị cáo trong giai đoạn điều tra, truy tố; phù hợp với các tài liệu chứng cứ khác như biên bản xác định hiện trường, lời khai của người làm chứng, các kết luận giám định, có đủ căn cứ Kết luận: Bị cáo Mua Seo C đã có hành vi xâm phạm thi thể, mồ mả hài cốt vào khoảng 18 giờ 30 phút, ngày 28/02/2023 đối với ngôi mộ bà Lệnh Thị Chiến tại nghĩa trang thuộc tổ 4, thị trấn T và vào khoảng 19 giờ 20 phút ngày 02/6/2023 đối với ngôi mộ của bà Lệnh Thị Ý tại nghĩa trang gia đình thuộc thôn N, thị trấn T, huyện Q, tỉnh H. Mục đích đào hai ngôi mộ trên của Mua Seo C đều là để tìm tiền bạc, tài sản để bên trong mộ, nhưng đối với ngôi mộ bà Chiến thì Chu không tìm được tài sản gì, còn ngôi mộ của bà Ý thì Chu tìm được ở trên nắp quan tài 10 tờ tiền loại mệnh giá 1.000 đồng, tổng cộng là 10.000 đồng (*Mười nghìn đồng*), ngoài ra không tìm được tài sản gì khác. Hành vi của bị cáo đã cấu thành tội Xâm phạm thi thể, mồ mả, hài cốt theo quy định tại khoản 1 Điều 319 của Bộ luật hình sự.

[4] Bị cáo Mua Seo C là người có năng lực trách nhiệm hình sự. Bị cáo nhận thức được hành vi và tự mình thực hiện hành vi vi phạm pháp luật, không bị người khác thuê, xúi giục, cưỡng ép, bắt buộc. Do đó tự mình bị cáo phải chịu trách nhiệm hình sự trước pháp luật, hành vi phạm tội của bị cáo là nguy hiểm cho xã hội, gây hoang mang, lo lắng cho quần chúng nhân dân. Hành vi phạm tội của bị cáo thuộc trường hợp ít nghiêm trọng nhưng khi đang trong giai đoạn điều tra bị cáo vẫn tiếp tục thực hiện hành vi vi phạm pháp luật thể hiện sự coi thường pháp luật của bị cáo. với tính chất, mức độ phạm tội, hậu quả mà bị cáo đã gây ra cần có mức hình phạt tương xứng, cách ly bị cáo ra khỏi đời sống xã hội trong một thời hạn nhất định nhằm răn đe, giáo dục bị cáo có ý thức tuân thủ pháp luật và phòng ngừa chung.

[5] Tình tiết tăng nặng, giảm nhẹ trách nhiệm hình sự: Bị cáo thực hiện 02 lần hành vi phạm tội nên phải chịu tình tiết tăng nặng trách nhiệm hình sự “phạm tội từ 02 lần trở lên” quy định tại điểm g khoản 1 Điều 52 Bộ luật hình sự. Tình tiết giảm nhẹ trách nhiệm hình sự: Bị cáo có thái độ thành khẩn khai báo, ăn năn hối cải về hành vi phạm tội của mình. Bị cáo là người dân tộc thiểu số, thường xuyên sinh sống ở vùng có điều kiện kinh tế đặc biệt khó khăn, gia đình thuộc hộ nghèo, hiểu biết pháp luật còn hạn chế. Đây là những tình tiết giảm nhẹ trách nhiệm hình sự cho bị cáo được quy định tại điểm s khoản 1 và khoản 2 Điều 51 Bộ luật Hình sự.

[6] Đối với yêu cầu của các gia đình bị hại: Gia đình của bà Lệnh Thị Chiến yêu cầu Mua Seo C phải bồi thường tiền lễ cúng và khắc phục lại ngôi mộ bà Chiến với số tiền là: 25.000.000 đồng (Hai mươi lăm triệu đồng), trong đó: tiền thuê người xây dựng lại mộ là 6.000.000 đồng; tiền mua thực phẩm, bánh kẹo, hương, hoa là 14.000.000 đồng; tiền mời thầy cúng là 5.000.000 đồng. Gia đình của bà Lệnh Thị Ý yêu cầu bị cáo Mua Seo C phải bồi thường tiền lễ cúng và khắc phục lại ngôi mộ bà Ý với số tiền là: 30.000.000 đồng (Ba mươi triệu đồng), trong đó: Tiền thuê người tu sửa lại phần mộ, mua nắp áo quan là 10.000.000 đồng; tiền làm lễ cúng bái là 10.000.000 đồng; tiền bồi thường tổn thất về tinh thần là 10.000.000 đồng. Bị cáo, người bào chữa cho bị cáo cũng như ý kiến của đại diện viện kiểm sát đề nghị Hội đồng xem xét đến hoàn cảnh kinh tế của bị cáo, hoàn cảnh của bị cáo vô cùng khó khăn, bị cáo là người sống lang thang ở ngoài chợ, ở trong hang đá, đi xin ăn, thậm chí đi nhặt rác tìm đồ ăn sống qua ngày. Bị cáo sống thiếu thốn sự quan tâm, chăm sóc, giáo dục từ gia đình, không được ăn học đến nơi đến chốn vì vậy mức bồi thường như đề nghị của hai đại diện gia đình bị hại là cao đối với bị cáo. Người bào chữa, đại diện Viện kiểm sát tại phiên tòa đề nghị mức bồi thường chi phí khắc phục lại ngôi mộ bà Lệnh Thị Chiến và tiền tổn thất về tinh thần cho chị Bàn Thị Huyền A từ 8.000.000 đồng đến 10.000.000 đồng và bồi thường chi phí mua nắp áo quan, khắc phục lại ngôi mộ bà Lệnh Thị Ý và tiền tổn thất về tinh thần cho ông Mừng Xuân H từ 10.000.000 đồng đến 12.000.000 đồng. Căn cứ Điều 607 Bộ luật dân sự, bị cáo đã xâm phạm đến mồ mả của bà Lệnh Thị Chiến và bà Lệnh Thị Ý nên phải bồi thường chi phí hợp lý để hạn chế, khắc phục thiệt hại. Cần chấp nhận một phần đề nghị của đại diện hai gia đình bị hại và chấp

nhận đề nghị của người bào chữa, đại diện Viện kiểm sát tại phiên tòa. Bị cáo phải bồi thường các chi phí hợp lý cho các gia đình bị hại, cụ thể:

Đối với gia đình bà Lệnh Thị Chiến: Tiền thuê người xây lại mộ 6.000.000 đồng; tiền tổn thất về tinh thần 4.000.000 đồng. Tổng cộng là 10.000.000 đồng.

Đối với gia đình bà Lệnh Thị Ý: Tiền thuê người xây lại mộ, mua sắm áo quan 8.000.000 đồng; tiền tổn thất về tinh thần 4.000.000 đồng. Tổng cộng là 12.000.000 đồng.

[7] Về vật chứng: Trong quá trình điều tra vụ án, cơ quan điều tra Công an huyện Q đã thu giữ 01 (một) chiếc điện thoại di động, loại cảm ứng, mặt trước màu đen có màn hình cảm ứng, mặt sau màu vàng cát, tình trạng cũ, đã qua sử dụng là chiếc điện thoại bị cáo sử dụng để thực hiện hành vi phạm tội cần áp dụng Căn cứ khoản 1 Điều 46, điểm a khoản 1 Điều 47 Bộ luật hình sự tịch thu xung ngân sách nhà nước. Đối với 01 (một) chiếc xẻng, tình trạng cũ, đã qua sử dụng; 01 (một) lưỡi cuốc bướm, tình trạng cũ, đã qua sử dụng; 03 (ba) đoạn cán cuốc bướm bị gãy, đoạn thứ nhất dài 75cm, đoạn thứ hai dài 30cm, đoạn thứ ba dài 20cm những người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan không yêu cầu trả lại, các vật chứng đều đã qua sử dụng và bị hỏng vì vậy cần áp dụng điểm a, c khoản 2 Điều 106 Bộ luật tố tụng hình sự tịch thu tiêu hủy các vật chứng trên.

[8] Về án phí: Căn cứ điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí lệ phí Tòa án. **Đề nghị** miễn toàn bộ án phí hình sự sơ thẩm và án phí giá ngạch cho bị cáo.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Áp dụng khoản 1 Điều 319; Điều 38, điểm s khoản 1 và khoản 2 Điều 51, điểm g khoản 1 Điều 52, khoản 1 Điều 46, điểm a khoản 1 Điều 47, Điều 48 Bộ luật hình sự; Điều 584, 585, 586 và 607 Bộ luật dân sự năm 2015; điểm a, c khoản 1 Điều 106 Bộ luật tố tụng hình sự; điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết 326 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý, và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án;

1. Tuyên bố: Bị cáo Mua Seo C phạm tội Xâm phạm thi thể, mồ mả, hài cốt.

2. Về hình phạt: Xử phạt bị cáo Mua Seo C **20 (Hai mươi)** tháng tù. Thời hạn tù tính từ ngày bị cáo bị bắt tạm giam ngày 25/7/2023.

3. Về trách nhiệm dân sự: Buộc bị cáo Mua Seo C phải bồi thường cho các gia đình bị hại, cụ thể:

- Bồi thường tiền sửa chữa thiệt hại và tiền tổn thất về tinh thần tổng số tiền là 10.000.000 đồng cho gia đình bị hại Lệnh Thị Chiến. Người nhận tiền là chị Bàn Thị Huyền A.

- Bồi thường tiền sửa chữa thiệt hại, mua nắp áo quan và tiền tổn thất về tinh thần tổng số tiền là 12.000.000 đồng cho gia đình bị hại Lệnh Thị Ý. Người nhận tiền là anh Mừng Xuân H.

4. Về vật chứng:

Tịch thu sung ngân sách nhà: 01 (một) chiếc điện thoại di động, loại cảm ứng, mặt trước màu đen có màn hình cảm ứng, mặt sau màu vàng cát, tình trạng cũ, đã qua sử dụng.

Tịch thu, tiêu hủy: 01 (một) chiếc xẻng, tình trạng cũ, đã qua sử dụng; 01 (một) lưỡi cuốc bướm, tình trạng cũ, đã qua sử dụng; 03 (ba) đoạn cán cuốc bướm bị gãy, đoạn thứ nhất dài 75cm, đoạn thứ hai dài 30cm, đoạn thứ ba dài 20cm.

(Tình trạng vật chứng như biên bản giao nhận vật chứng giữa Công an huyện Q, tỉnh H và Chi cục Thi hành án dân sự huyện Q, tỉnh H ngày 06/9/2023).

5. Về án phí: Miễn toàn bộ án phí hình sự sơ thẩm và án phí giá ngạch đối với bị cáo Mua Seo C.

6. Về quyền kháng cáo: Báo cho bị cáo, đại diện gia đình bị hại biết được quyền kháng cáo trong hạn 15 ngày kể từ ngày tuyên án. Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có quyền kháng cáo trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày nhận được Bản án hoặc từ ngày Bản án được niêm yết theo quy định./.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh HG;
- VKSND tỉnh HG;
- VKSND huyện QB;
- Cơ quanĐT CA huyện Q;
- Sở tư pháp;
- Chi cục THA huyện QB;
- UBND xã T;
- Người tham gia tố tụng;
- Lưu.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ SƠ THẨM
THẨM PHÁN- CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Tô Đình Vĩ

THÀNH VIÊN HỘI ĐỒNG XÉT XỬ THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN TÒA

Vũ Văn Học Đào Thị Hà

Tô Đình Vĩ

Nơi nhận:

- TAND tỉnh HG;
- VKSND tỉnh HG;
- VKSND huyện QB;
- Cơ quan điều tra Công an huyện QB;
- Sở tư pháp;
- Chi cục THA huyện QB;
- UBND xã Đồng Yên;
- Người tham gia tố tụng;
- Lưu.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ SƠ THẨM
THẨM PHÁN- CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Tô Đình Vĩ

